

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst 250 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Dr. Nedeljković nemoteno nadaljuje svojo kampanjo

V današnjem „Vremenu“ je napisal nov hujskajoč članek, ki ga je celo beograjska policija zaplenila — Ministru Kujundžiću Nedeljkovićev nastop ni nič posebnega — Odmev v prečanskih gospodarskih krogih

— Beograd, 6. novembra. Famosni g. Nedeljković, ki je imel drzno čelo nastopiti v javnosti kljub svojemu službenemu odnošaju s člankom, v katerem propagira razcep države in na demagoški in skrajno ciničen način napada prečane ter tako širi plemensko mržnjo, mora imeti ogromno zaslonbo merodajnih in odločilnih čimteljev ter se mora čutiti absolutno varnega. Kako si je drugače mogel raztolmačiti njegov prvi nastop in njegov še bolj izzvalen in drzen odgovor svojem nadrejenemu ministru. Tem manj je mogoče razumeti, da si upa dr. Nedeljković sedaj, ko vidi, kak strašen odmev je izzval njegov veleizdajniški članek v vsej poštenosti in trezni javnosti, še nadalje ščuvati v svojem velikosrbsko-hegemonističnem tonu. V današnjem „Vremenu“ je namreč objavil nov hujskajoč članek, poln žalitev in klevet na prečane, ki je bil take vsebine, da se je čutila celo beograjska policija, ki v tem pogledu sicer ni bogzna kako stroga in tankovestna, prišljeni, članek zapleniti. Prva izdaja današnjega „Vremena“ je romala v policijske arhive, ker se je celo Beogradu zdelo preveč. „Vreme“ je izdalo drugo izdajo, toda brez Nedeljkovičevega članka.

Kako malo se je batil dr. Nedeljković, priča tudi izjava ministra pošt Kujundžića v današnjem „Vremenu“. Kujundžić namreč pravi, da članek dr. Nedeljkovića ni nič posebnega in da je je kaplja v morju izjav poklicanih in nepoklicanih faktorjev.

Minister Kujundžić do danes še ni odredil disciplinarne preiskave proti dr. Nedeljkoviću in vse kaže na to, da se mu ne bo skrivil niti las. V javnosti seveda vse to zelo komentirajo in ugi-bajo, kdo je pravzaprav glavni zaščitnik tega gospoda. Vse pa je prepričano, da dr. Nedeljković ne postopa na lastno pest, marveč da je neke vrste Puniša Račić, ki ima za seboj zanesljivo zaslonbo.

— Zagreb, 6. novembra. Škandalozni nastop generalnega direktorja Pošte hranilnice je izzval še prav posebno ogorčenje med prečanskimi gospodarskimi krogi. Dr. Nedeljković je do slej veljal vsaj za kolikor toliko objektivnega človeka in gospodarski krogi so ga vselej vzeli za zaščitno, če se mu je dozdevno iz političnih razlogov očitala pristranost. Sedaj pa so se tudi gospodarskim krogom odprle oči. Tako piše današnji zagrebški „Jugosloven-Lloyd“ pod naslovom: »Nimamo nič zaupanja« med drugim:

»Kdor je spremljal našo pisavo, mora priznati, da smo mi zelo upoštevali generalnega direktorja Poštne hranilnice dr. Nedeljkovića in se popolnoma strinjali z njegovim mnenjem o škandaloznem gospodarstvu v državnih finan-cih in upravi. Smatrali smo, da je resen in dalekoviden nacionalni ekonom, zlasti še, ker je često napisal zelo ostre besede na račun beograjskega slendrijana. Ni še dolgo tega, ko je dr. Nedeljković sam vzel v zaščito prečan-

ski tisk, naglašajoč, da nepokolebljivo zagovarja narodno in državno edinstvo. Naglašal je takrat še sam, da je nerazpoloženje prečanskih krajev posledica brezštevilnih pogrešk centralne: premalo zanimanje za razmere v prečanskih krajih, nerazumevanje in nepoznavanje razmer, zavlačevanje rešitve vitalnih problemov itd., kar ustvarja vtis zlonamernih šikan.«

»Ne bomo se podrobneje bavili z dr. Nedeljkovičevim člankom in njegovim drzinim in izzivalnim odgovorom ministru, moramo pa naglasiti, da je dr. Nedeljković s tem svojim nastopom silno škodoval državnim ideji in se globoko pregrešil proti svoji službeni dolžnosti. Poštna hranilnica je državni zavod, v katerega plačujejo prečanski kraji dve tretjini. In zato prečanskim gospodarskim krogom ne sme in ne more biti vse eno, kako in kdo upravlja s tem denarjem. Odkar je dr. Nedeljković s svojim člankom dokazal, kdo je in kako misli, mi ne moremo imeti vanj več zaupanja in zahtevamo, da se takoj odstrani s tega odgovornega in vplivnega mesta. Prečanskim gospodarskim krogom bo iz tega izhajala konsekvence, ki bodo za zavod je škodljive, če bo ostal dr. Nedeljković še nadalje na svojem mestu. Minister pošte naj o tem razmislija in se odloči. Če bo dr. Nedeljković ostal na svojem mestu, potem je to znak, da je pod zaščito visokih čimteljev, ki samj hočejo rušenje kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.«

Nova uredba o oblastni trošarini na pre-mog, ki obremenjuje predvsem konzumen-ta, določa da znaša trošarina pri toni rjavega premoga, in sicer pri kosovcu 5 Din (letos 10 Din), pri kokovcu in rovnem premogu 3.50 Din (7.50 Din), pri orehovcu in grahovcu 2.50 Din (5 Din), pri zdrobu in prahu 1.50 Din (2.50 Din), pri črnem premogu 50 % več kakor pri rjavem premogu (50 %), pri lignitu 50 % manj kakor pri rjavem premogu (50 %). Državna in samo-upravna telesa so oproščena plačevanja te trošarine. Pri premogu se bo torej oblastna trošarina nekoliko znižala ter je oblastni odbor upošteval v gotovi meri argumente opozicije iz lanskega leta, zato pa je navil drugod davčni vijak, kakor bomo še dokazali.

Uvaja se tudi nova uredba o oblastnih takсах na gledališke vstopnice. Doslej so bile ljudske, mladinske, delavske in dijaške predstave v Narodnem gledališču proste oblastne takse, dočim se je pri ostalih predstavah pobirala oblastna taksa od posameznih gledaliških vstopnic od 5 Din navzdol. Po novi uredbi se bo oblastna taksa pobirala od vseh predstav, torej tudi od ljudskih, delavskih, dijaških in mladinskih, ter bo znašala pri vseh vstopnicah na parterne in ložne sedeže v parterju in v ložah I. reda po 3 Din, na balkonske in ložne sedeže II. reda po 2 Din, na galerijske sedeže in vsa stojišča pa po 1 Din od vsake vstopnice. Pri abonmajih bo znašala oblastna taksa 9 % od vplačane vstopnice. To se pravi pospeševati ljudsko prosveto.

O ostalih oblastnih davščinah bomo še spregovorili. Ze navedeno pa dokazuje, da stremi ljubljanski oblastni odbor po obremenitvi najširših slojev našega ljudstva.

Senzacionalna sodba angleškega politika o francosko-angleškem pomorskem paktu

Lord Crewe smatra pogodbo za skrajno nevarno in škodljivo in zahteva razveljavljenje

London, 6. novembra. Na včerajšnjem političnem sestanku je imel lord Crewe senzacionalen govor o angleško-francoski pogodbi. Pogodbo je imenoval čuden in zelo nesrečen kompromis. Pogodba je že zaradi tega pogrešna, ker je v Nemčiji in Italiji iz-zvala vtis nove polit. antante, ki je enaka ofenzivni zvezi. Pri predvojnih oborožitvah je vodila Nemčija. Največja napaka bi bila zasledovati silno politiko, ki mora privedi do vojne. Posebna antanta bi pomenila korak nazaj. Posledice te pogodbe so bile posebno v Ameriki usodopolne. Tam se pričeli misliti na nove oborožitve. Kako je

Nova uredba o oblastni taksi na javne plesne in nočne zabave izpreminja v glav-

Današnja seja Narodne skupščine

Izvolitev finančnega odbora. — Ratifikacija trgovinske pogodbe z Avstrijo. — Skupščina bo ponovno odgodena, ker vlada ni ničesar pripravila.

— Beograd, 6. novembra. Popolnoma v stilu prejšnjega zasedanja nadaljuje okrnjena Narodna skupščina svoje »delo«. Današnja seja je bila sklicana za 10., toda predsednik jo je mogel otvoriti šele malo pred pol 12. uro, ker imajo gospodje poslanci vladne večine tako »ogromno zanimanje« za skupščinske seje, da jih morajo služitelji Narodne skupščine loviti po mestu in izganjati iz postelj.

V začetku je bila seja precej viharna, ker so zemljoradniki ostro kritizirali nedeljavno vladno večino. Novica Šaulić je v svojem govoru naglašal, da se obnaša vladna večina tako, kakor da je pri nas vse v najlepšem redu: kakor da skupščina nima ničesar delati. Če bi človek šodil po lenuharnju vladne večine, bi moral misliti, da vlada v naši državi največje zadovoljstvo. V resnici pa je narod tako nezadovoljen, da mora nezadovoljnost vsak hip dospeti do vrhunca. Po daljšem prekanju je vladna večina šla preko očitkov zemljoradnikov ter odobrila zapisnik zadnje seje.

Predsedujoči je nato prečital razne vloge in obvestila. Med drugim je sporočil, da je vlada predložila skupščini v ratifikacijo dodatno pogodbo k trgovinski pogodbi z

Avstrijo, več konvencij z Madžarsko in zakon o posojilu monopolne uprave. Vladna večina je za vse te predloge sprejela nujnost in pred zaključkom seje izvolila posebne odbore.

Sele na to je skupščina prešla na dnevni red. Po predhodnem sporazumu vladnih strank je bil na hitro roko izvoljen finančni odbor, na kar je predsednik ob 12. sejo zaključil ter sklical prihodnjo za jutri dopolne. Na jutrišnji seji bo Narodna skupščina določila samo dnevni red prihodnje seje. Zemljoradnik Voja Lazić je ponovno kritiziral malomarnost vlade, ki je poslala skupščino zadnje mesece kljub težavnim razmeram v državi na dopust, ne da bi bila vsaj v tem odmoru pripravila gradivo za skupščino. Poslanec vladne večine so ti očitki sicer nerodni, vendar pa gredo preko njih. Zatrjuje se, da bo skupščina čez par dni ponovno odgodena.

Novoizvoljeni finančni odbor se je takoj po seji skupščine konstituiral. Za predsednika je bil izvoljen bivši finančni minister dr. Milan Stojadinović, za podpredsednika pa demokrat dr. Slavko Sečurov. Dasiravno je neprestano kritiziral finančno politiko vlade in naglašal, da noče več sodelovati v finančnem odboru.

Zastoj v razpletu rumunske krize

Regentski svet čaka na prihod Titulesca. — Verjetno je, da bo sestavil nevtralno vlado. — Pred soboto ne bo odločitve.

— Bukarešta, 6. novembra. V razpletu vladne krize je nastal zastoj. Regentski svet je doslej konzultiral vse šefe parlamentarnih skupin in čaka sedaj na prihod londonskega poslanika in bivšega zunan-jega ministra Titulesca, ki bo, kakor vse kaže, igral v razpletu krize najvažnejšo vlogo. V političnih krogih sklepajo, da bo prišlo do sestave nevtralne vlade pod predsedstvom Titulesca. Ta bi bil nekaj kompromis med stališčem liberalcev in narodno-kmečke stranke. Poslanec je bilo sporočeno, da lahko do sobote zapuste prestolico, ker do takrat še ne bo padla odločitev. Včeraj in danes se je vršilo v okolici Bukarešte in po vsem Sedmograškem nešteto zborovanj, na katerih so zborovalci povsod pozdravljali odstop hegemonističnega režima in zahtevali sestavo homogene vladne narodno-kmečke stranke.

— Bukarešta, 6. nov. V poučenih krogih izjavljajo, da predsednik narodne kmet-ske stranke Maniu ni odklonil predlogov dvornega ministra Hiotta. Narodna kmet-ska stranka objavlja v večernih listih izjavo, v kateri poudarja, da mirno pričakuje razvoja dogodkov. Regentski svet bo po vsej priliki poveril sestavo vlade Titulescu in narodna kmet-ska stranka pričakuje njegovih predlogov. Ze sedaj pa naglašajo, da odklanja vsako kombinacijo, ki bi zahtevala sodelovanje s sedanjim parlamentom. Dr. Lupu je v imenu kmet-ske stranke sporočil Bratiianu, da prevzema popolno odgovornost, če se ji poveri vlada. Pri morebitnih volitvah pa nikakor ne bo sklenila stranka volilnega kompromisa z liberalci. Gotovo je sedaj toliko, da je regentski svet za enkrat opustil vse

Bratiianu, da prevzema popolno odgovornost, če se ji poveri vlada. Pri morebitnih volitvah pa nikakor ne bo sklenila stranka volilnega kompromisa z liberalci. Gotovo je sedaj toliko, da je regentski svet zaenkrat opustil vse druge kombinacije in bo Titulesca oficijelno pozval za sestavo koalicijske vlade. Regentski svet je odklonil ta sklep, potem ko je odklonil princea Stirbeya, ki ga je predlagal princ Nikolaj in generala Presana, ki ga je predlagal patrijarh Cristea. Vsekakor še ni gotovo, ali bo sprito kategorične odklonitve narodnih zaranistov, da bi se udeležili koalicijske vlade, prevzel za-upani mandat. Do povratka Titulesca ni pričakovati rešitve vladne krize.

— Bukarešta, 6. novembra. V poučenih krogih izjavljajo, da predsednik narodne kmet-ske stranke Maniu ni odklonil predlogov dvornega ministra Hiotta. Narodna kmet-ska stranka objavlja v večernih listih izjavo, v kateri poudarja, da mirno pričakuje razvoja dogodkov. Regentski svet bo po vsej priliki poveril sestavo vlade Titulescu in narodna kmet-ska stranka pričakuje njegovih predlogov. Ze sedaj pa naglašajo, da odklanja vsako kombinacijo, ki bi zahtevala sodelovanje s sedanjim parlamentom. Dr. Lupu je v imenu kmet-ske stranke sporočil Bratiianu, da prevzema popolno odgovornost, če se ji poveri vlada. Pri morebitnih volitvah pa nikakor ne bo sklenila stranka volilnega kompromisa z liberalci. Gotovo je sedaj toliko, da je regentski svet za enkrat opustil vse

Iz policijske kronike

Ljubljana, 6. novembra. Zadnje dni so zopet tatovi in vlomilci pridno na delu. Na policiji je prijavljenih mnogo večjih in manjših tatvin. Tatovi kra-dejo vse, kar jim pride pod roke. Najbolj je bila te dni oškodovana dvorva Frančiška Lenčak. Imela je v veži posestnike Trdinove v Slomškovi ulici tri omare, v katerih je hranila obleke in drugo robo. To je vedel podjeten tat, ki je 4. t. m. v času, ko ni bilo nikogar v hiši doma, odprl omaro in ukradel lepo zeleno obleko ter jopico. Lenč-kova trpi 2000 Din škode.

Nehvaležnega podnajemnika ima posest-nik Peter Červan iz Rožne doline. Pri njem namreč stanuje neki Ivan K., ki mu je pred dobrim tednom ukradel 700 Din. Ko ga je Červan prijel, mu je obljubil, da mu denar vrne do 1. novembra. Toda 1. novembra je pobeignil iz stanovanja, pač pa ga je neka sosedka opazila, ko je prišel 5. t. m. pred Červanovo hišo, pristavil lestev in zlezal v stanovanje. Kasneje je videla, da se je po isti poti, torej skozi okno in po lestvi zopet spustil iz hiše. Zdelo se ji je pa, da je bolj »cokrogel«. Očitvidno je Červanu zopet kaj odnesel, toda posestnik dosedaj ni mogel dognati, kaj mu je zmanjkalo. Sedaj išče nevaležnega podnajemnika policija.

Deželno sodišče v Ljubljani zasieduje slušatelj filozofske fakultete Ferda Delaka, rojenega 27. 6. 1905 v Gorici, ki je nedavno brez sledu izginil iz Ljubljane. Kaj je Delak zagrešil, ni znano, zdi se pa, da ga sodišče zasleduje radi komunistične propa-gande. — Policija išče 27 letnega Andreja

Lombarja, rodom iz Zgornje Šiške, ki je po-sestnika Jožeta Glasa iz Lokve, občina Se-novo pri Rajhenburgu, osleparil za 2000 Din. Orožniki iz Domžal iščejo 16 letno Hed-vigo Trdinovo iz Domžal, ki je že začetkom oktobra pobeignila z doma in se sedaj klati po raznih krajih Slovenije. Deklece je kljub svoji mladosti že precej izpriženo in nagnjeno k potoptuštju. Za svojo starost je dobro razvito, polnega obraza, kostanjevih las, ima sive oči in dobro ohranjene zobe.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 0—22 8425. Ber-lin 0—13565. Bruselj 0—7 9145. Budimpe-šta 0—9 9297. Dunaj 7 9959—8 0259 (8.0109). London 275.76—276.56 (276.16). Newyork 56.85—57.05 (56.95). Pariz 221.56—223.56 (222.56). Praga 168.37—169.17 (169.77). Trst 297.25—299.25 (298.25). Curih 1094.1—1097.1 (1095.6).

Efeki: Celjska posojilnica 158—0. Ljubljanska kreditna 128—0. Prastedona 920. Kreditni zavod 175—0. Vevče 110—0. Stavbna 56—0. Sešir 105—0. Kranjska in-dustrijska 290—0. Ruše 260—280.

ZAGREBSKA BORZA.
Devize: Berlin 13.55—13.58. London 275.76—276.56. Newyork 56.83—57.03 Milan 297.15—299.15 Praga 168.37—169.17 Pariz 221.5—223.5 Curih 1094.1—1097.1 Roma 1094.1—1097.1

INOZEMSKA BORZE.
Curih: Beograd 9.1775. London 25.197 Milan 21.21. Newyork 519.70. Pariz 21.3 25. Praga 15.3975. Berlin 123.77. Dunaj 73.09

Roger de Beauvoir:

Sužnja

Roman.

Ker se je v starodavnem mestu dožev šel razlegala gošda, so bile gostilne odprte in aretacija v kazino je dvignila mnogo prahu.

— Kakšna noč, Safia, kakšna noč za odhod! Vse naju kliče, glejte, i mirno morje i mračna palača, v kateri doždej premišljuje, kako rešiti ljubljeno židovo hčerko. Kajti on jo je ljubil, Safia, on jo je ljubil in sam sem ga zalotil v domu žida, mojega bankirja.

In kakor da se veseli teh ironičnih besed je Cagliostro iztegnil roko proti zabojčku v katerem je srečni igralec odnašal svoje bogastvo. Kajti namesto ponarejenega je dobil pravo zlato, s katerim si je napolnil žepe in ga po begu iz kazino nasul v zabojček.

— Razburjeni in nervozni ste, draga grofica? Nočete odgovoriti? Morda mislite, da imate opraviti z možem, ki ne pozna vrednosti svojega zaklada. Pomirite se, dražestna Safia, grof Cagliostro ni tak kavalir, kakor ta vaš dož ali vaš markiz. Morda je vam slabo? Tu je stekleničica z duhtečo soljo. Dobil sem jo od gospe d'Urfe, ene mojih pariških učenk.

— Pariz! — je nadaljeval Cagliostro. — Pariz! Midva ga bova torej znova videla, toda to pot brez moje žene. Du-hov sploh ni razumela in odpustil sem jo. Vi pa, biser tega sveta, vi, ki Pariz z vsem srcem ljubite, vi boste delali na francoskem dvoru čudeže, o tem sem prepričan.

Grofica je povesila glavo. Vdihavala je hlape duhteče soli, ki ji jo je bil dal Cagliostro, pri tem je pa skrivaj pogledovala na veslača, ki sta krepko poganjala čoln proti Fusini.

— Morda je to žalost, ker zapuščate Benetke. Toda pomislite, Safia, kaj je mračna palača grofice d'Azola v primeri s pravilno palačo, ki sem jo pripravil za vas. V Benetkah ste živeli prazno, nemirno življenje. Bali ste se mene in doža, obeh skupaj. V Parizu bo klečala pred vami množica odličnih gospodov. V Parizu bo klečal pred vami sam kralj. S francoskim kraljem, grofice, se pa benetški dož ne more primerjati. V Parizu boste imeli na razpolago del velike palače, ki sem jo pripravil za vas. Tam boste živeli pod imenom, ki si ga izvolite izbrati. Vaše življenje bo srečno, lahko in opojno. Zdaj vlada v Parizu madame Dubarry. Vi jo zasenčite. Pariz je poln filozofov, pred vami bodo ti tigri umolkneli. Slikarstvo in poezija se vam poklonita. In če bo vam kdo pripovedoval o Benetkah, vzdiknete:

— Benetke? Kaj je to? Da, porečete, spominjam se kraja, zalitega z vodo, mesta, ki more biti čudo prirode, kjer veže osemsto mostov osemindvajset otokov. To mesto je bolj originalno, nego lepo, kup marmorja in porfirja, ki

varuje plemstvo v njegovem dolgočasju. Spominjam se, da sem zapustila to mesto v divni noči, polno luči, spominjam se pa tudi, da me je iste noči moj ljubček varal in da so v benetški igralnici aretirali mlado devojko radi ponarejanja denarja.

Pri teh besedah bi bil Cagliostro rad slišal pod svilenim dominom vsaj najmanjši utrip srca, ki je tisti hip krvavelo iz tisočerihi ran. Nenaaden sklep te ženske, njen trdovratni molk, globoki vzdih, ki so se izvijali iz njenih prs, vse to je vzbujalo v grofovi glavi mešanico čudnih misli. Njegov razum je kolebal pred Safio kakor pred prikaznijo.

— Dobro sem storil, da sem izbral njeno prvo razburjenje, — je pomislil. Jutri bi bilo morda že prepozno.

Videč, da je sklenila molčati, je nadaljeval na videz skesano:

— Morda mislite, madame, da sem ječar in podlež, ki hoče napraviti iz vas trgovsko blago. Nikar ne mislite tega. Hvala bogu, bogat sem in to bogastvo, — je pripomnil in ji pokazal zabojček zlata, — to bogastvo polagam k vašim nogam. Ponavljam, da sem vaš najpomembnejši sluga in niti na misel mi ne pride postati vaš gospodar. Našel sem vas tu res krasno in vzvišeno, vaš paž, vaš sluga sem. Zapovedujte in ubogal vas bom.

Cagliostro jo je kar požiral z očmi. Bil je gad, ki omamlja ptico, jastreb, ki odnaša v kremlih svoj plen. Njen molk je bil ščitil, kajti Cagliostro jo je prijel za roko, ki je ni umaknila.

Kljub nepričakovani sreči je našel Cagliostro dovolj vzrokov, da si jo pojasi. V igralnici je slišal, kako drhti ta ponosni in ljubosumni glas, videl je, kako je stopila grofica drhte k igralni mizi. Kaj ni bil on tisti, ki ji je narekoval, kaj mora govoriti, da Zianina aretacija ne bo njegovo delo? Ko je Grimani pokazal na židovo hčerko, češ, naj jo aretirajo, je dož prestrašeno vzdiknil in ta klic je odjeknil v Safinemu srcu. Grofica ni več dvomila o Alessandrovni ne zvestobi, ki je strla njeno srce. Cagliostro je s peklensko naslado podžigal njeno ljubosumnost in napel vse strune podlega ovađuha, da pregovori njo, ki ga je poslušala. Grofica še vedno ni odgovorila svojemu bivšemu gospodarju.

— Ura je dve po polnoči, — je dejal in pogledal Safio v oči. — Noč je temna in na fusinski carinarnici me v tej obleki ne morejo spoznati.

Odložil je domino in lasuljo, stlačil oboje pod blazinic in se pokazal v maski, ki ga je spremljala, v obleki po zadnji versailski modi, kakršno je mogel nositi v Benetkah samo markiz de Saluces. Bil je močno napudran in frak je imel tako parfimiran, da bi človek mislil, da ima opraviti s pravim francoskim plemičem.

— Da bi bil vam všeč, madame, sem mislil, da bo najbolje obleči in vesti se kakor naš kavalir markiz de Saluces. Če vam ugaja, bom tudi brbljal kakor on. Namažem si nos s španskim tobakom in skakal bom kakor vaš Francoz.

Ta mili markiz! — je nadaljeval Cagliostro in se na ves glas zakrohotal, — kako bo besnel, ko zve jutri, da ste zapustili Benetke! Ta dečka je do ušes zaljubljen in prepričan sem, da bi skočil vam na ljubo v vodo.

— Hm, hm, — je zakašljala in iztegnila roko, da vzame stekleničico z duhtečo tekočino.

— Hudo kašljate ... nočni zrak ... dovolite, da zaprem okno.

— Kot rečeno, — je nadaljeval grof in zaprl okno gondole, — markiza bo zadela kap, o tem ni dvoma. Kar se mene tiče, ga morem samo vzpodbujati, da se preseli v krtovo deželo. Ta francoski gizdalin je puhla domišljava glava.

Grof je hotel nadaljevati, toda tisti hip se je prikazala z desne strani Fusina. Carini je zatrobil in naznanil prihod gondole.

Častnik je stopil iz carinarne in vprašal grofa, kam je namenjen.

— V Milan.

— S kom pa potujete?

— S svojo ženo, dragi moj.

— Brez potnega lista?

— Evo ga.

Cagliostro je izročil častniku potni list, ki ga je imel v listnici. Bil je potni list nesrečnega markiza de Saluces, ki ga je Casanova tako spretno ukradel in ki ga je Cagliostro kupil od svojega postrežljivega prijatelja še isti večer po tatvini.

Takoj po čitanju potnega lista je častnik namršil obrvi in ga ponovno prečital.

— Aretirajte tega moža in damo, ki ga spremlja, — je zapovedal stražniku.

Cagliostro se je hotel braniti in je potegnil meč. Toda takoj so ga razorožili. Dama se ni protivila, samo zaplakala je.

— Markiz de Saluces, markiz! — je vzdiknil Cagliostro, videč, kako pada plašč in maska, ki je zakrivala njegovega spremljevalca.

— Da, jaz sem, dragi moj! Nič me ni sram, da sem bil enkrat v življenju ugrabljen kot ženska. Bodite tako prijazni in vrnite mi moj potni list.

— Kdo me je pa izdal? — je vprašal grof častnika.

— Eden vaših prijateljev, gospod grof. Saj veste, človeka izdajo samo prijatelji!

— Eden mojih prijateljev, pravite?

— Upam, da poznate gospoda Casanova de Seingalt.

— Seveda.

— Ali ni bil on tisti, ki je vam dal potni list markiza de Saluces?

— Za šeststo dukatov, — je zamrmral Cagliostro. — On pravi temu dati.

— No torej, dragi grof, gospod Casanova de Seingalt, vaš prijatelj je nas opozoril, da boste skušali nekega dne pobegniti iz Benetk s tujim potnim listom. Nam je pa mnogo lažje na tem, da vas zadržimo. Pripravili smo vam zelo udobno stanovanje. Stanovali ne boste v kazino, ne na trgu sv. Marka, marveč pred svinčeni strehi.

Solčne pege vplivajo na politiko?

Ruski profesor trdi, da je politika v tesni zvezi s solničnimi pegami. — Povratek k astrologiji.

Svet je sicer celota zase, vendar pa vidimo med vsemi stvarmi nekako zvezo in odvisnost. Človek bi dejal, da statistiki ne mislijo na nič drugega, nego na svet kot celoto. Čudna se namreč zdijo vzročna zveza, ki jo vidijo statistiki v vseh pojavih na svetu in celo v svetovju. Vzemimo za primer ruskega profesorja Čiovskega, ki je prišel nekega dne na originalno idejo, da je tesna zveza med velikimi političnimi dogodki in solničnimi pegami. Može se je te misli krčevito oklenil in napenja vse sile, da bi svojo teorijo podprl in dokazal s številkami. Ljudje se mu smejejo, toda profesor se za to ne zmeni. Nedavno je izdal statistično delo, na podlagi katerega bi človek res lahko prišel do zaključka, da so velike epidemije kolere in gripe v tesni zvezi s periodičnostjo solčnih peg.

Čiovski se pa s tem še ni zadovoljil. Sestavil je številčne in grafične tabele, iz katerih je razvidno, da je vrstni red konservativnih liberalnih in zdaj menda tudi delavskih vlad v Angliji v neposredni zvezi s solničnimi pegami. Njegova grafika dokazuje, da dobivajo od leta 1830, ko je bil reformiran angleški volilni red, liberalci večino v času največje solčne agilitosti, dočim zmagojo konservativci v času, ko so erupcije na solčni površini najmanjše. Iz tega bi se dalo sklepati, da je solčne napredno in da je naprednost, tudi če jo presojamo iz vidika večnosti, boljša od konservativnosti. Toda ostanimo pri stvari. Od l. 1830 je bilo 10 maksimumov in 9 minimumov solčnih peg. Od teh 19 pojavov jih je 16, ki tezo profesorja Čiovskega potrjujejo. Samo 3 pojavi na solčni površini so proti tej tezi. Liberalno ministrstvo v Angliji od leta 1852 do 1858 spada v dobo minima solčnih peg, kar velja tudi za liberalno ministrstvo leta 1908 do 1916, dočim je bilo konservativno ministrstvo izvoljeno leta 1925, torej v času, ko so dosegle solčne pege maksimum. Pa tudi te izjeme Čiovskega niso spravile v zadrego. Splošno vzeto pripisuje porast liberalnih glasov v periodah maksima solčnih peg dejstvu, da solčne pege vplivajo na živce in jih dražijo. Nasprotno pa, če ni solčnih peg ali če jih je malo, so volilci flegmatični in zato se odločijo za konservativne stranke. Leta 1925 je prišlo v Angliji na krnilo konservativno ministrstvo, kateremu se je morala umakniti Macdonaldova vlada, izvoljena pod vplivom maksima solčnih peg. Čiovski gre pa še dalje in izračuna, kateremu številu solčnih peg odgovarja liberalna ali konservativna večina v angleškem parlamentu.

Ni nobenega vzroka, zakaj bi ne veljalo za druge države isto, kar velja za Anglijo. Če je res, kar trdi profesor Čiovski, se odpirajo v političnem življenju, osobito pa v volilni kampanji, nove perspektive. Po teoriji profesorja Čiovskega je zelo lahko sestaviti politični horoskop bodoče zakonodaje. Če je konservativnost in liberalnost odvisna od solčnih peg, so volilni fondi z vsa agitacijo odveč. Na prvi pogled se zdi trditve o kakršnikoli zvezi med razpoloženjem volilcev in solničnimi pegami absurdna, toda na drugi strani moramo pomisliti, da se moderna veda do gotove meje vrača k astrologiji in alkimiji.

— Povratek k astrologiji.

Senzacionalen proces v Pragi

Lani je nenadoma umrla v Pragi 27 letna Helena Vojtechovska in oblasti so takoj domnevale, da je bila zastrupljena. Uvedle so preiskavo in ugotovile, da je Vojtechovsko zastrupil njen mož, bivši veleposelnik, ki se je hotel po lastiti zavarovalnine v znesku 250.000 Kč. Vojtechovski je prišel pred poroto in je bil obsojen na smrt. Njegov zagovornik je pa vložil ničnostno pritožbo, kateri je vrhovna instanca ugodila in tako se je pričela četrta jutraj pred prasko poroto ponovna obravnava.

Obtožnica se v celoti ujema z lanskimi dolgi Vojtechovskega zavrtnega umora. Je polna zagonetk in bi lahko služila za podlago napetega detektivskega romana. Porotniki stoje pred težko nalogo. Zaslusani bodo strokovnjaki na polju medicine in kemije ter mnoge priče, ki so že lani izpovedale obremenilno za obtoženca. Obravnava bo trajala celih 10 dni in kakor lani pride nedvomno tudi letos do pretresljivih prizorov, ker bo znova zaslišana mati umorjene žene. Vojtechovski je presegel skoro dve leti v samotni celici. Svojeu zagovorniku je potožil, da se je skoro že odvadil občevarjanja z ljudmi in da mu celo lastni glas zveni nekam čudno. Javnost napeto pričakuje izida ponovne obravnave in ljudje so prepričani, da bo morilec drugi obsojen na smrt, ker je njegova krivda nepobitno dokazana.

Na cesti.

— Čigavo je to ljubko dete? Guvernanta: Ne vem, gospod. Naša gospa se že prihodnji teden ločijo.

Vsaj nekaj.

— Ali je tvoj založnik porabil kaj od zadnje pošiljke? — Da, znamko za odgovor.

Ljubezen je slepa.

Gospod beraču: Kako to? Trdite, da ljubite delo, pa se me gramujete beračiti.

— Kaj pa naj počnem? Ljubezen je slepa.

Za krojače! NOVA VELIKA Za krojače

Knjiga krojaštva

za samouke o prirobovanju moških oblačil

A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ulica 7

Zahtevajte opis knjige!

Lokal

s stanovanjem, za trgovino in trafiko se išče v najem na prometnem kraju. Ponudbe na upravo tega lista pod »Lokal 2121«.

Trgovski pomočnik

dober prodajalec, izkušen v mešani stroki, želi premeniti sedanje mesto. Ponudbe na upravo lista pod »Pomočnik 1541«.

Mlad gospod

želi znanja s samostojno gospodstvom, vdovo ali ločenko, staro 20 do 28 let. Dopise na upravo tega lista pod »R 2120«.

Gospode ali dijake

sprejemam na stanovanje z vsjo oskrbo. Ponudbe na upravo tega lista pod »Dobra hrana 2123«.

Krasna bukova drva zdrava, popokoma suha, iz pokritega skladišča, dobavila promptno Cebin, Wolfova 1. Tel. 2756. 93-T

Žagovodja

s 25letno prakso, kot prvovrstna, samostojna moč, vajen rezanja trdega in mehkega lesa brez razlike na vrsto lesa ali dimenzije, sicer namučena kot žagovodja. Vso produkcijo, ki jo reže na svojo roko, bi vzela v zakup neka firma za več let. Ponudbe pod št. 2074 na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanje

2 sob, kuhinje, verande, vrta, pralnice, priključni, z elektr. razsvetljavo, v vili blizu Tivolija oddam takoj za zmerno ceno proti večletni najemini ali sorazmernemu 10% posojilu. Pripravno tudi za trgovino in obrt. Ponudbe z navedbo let oziroma kapitala na poštni predal 199. 2422

prenavlja, čisti in ovesčuje kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje čreves, napibovnanje, obolenje motračne kisline, jetar, žolca in žolčni kamen. Vzpodbuja apetit in izboljša učinkuje pri arteriosklerozni — »PLANINKA« čaj je pristen v plomiranih paketi po Din 20.— s opisom protizvajalca: LEKARNA BAHOVEC Ljubljana, Kongresni trg (Dobri se v vseh lekarnah)

NAJELEGANTNEJSA

NAJCENEJSA IN

NAJBOLJ ZANIMIVA

SLOVENSKA KNJIGA JE

ŽIVLJENJE IN SVET

LE INIK

1927

Ta krasna knjiga, polna najrazličnejše zabave in poljudno znanstvene vsebine, je kot izobraževalna knjiga potrebna vsaki slovenski hiši

Je pa s svojo krasno originalno vezavo kras sprejemnice, salona in knjižnice. Po tej knjigi bo vedno z veseljem segel vsakdo, ki hoče spoznavati svet, njegovo skrivnost, napredek in lepo privedovanje.

ZIVLJENJE IN SVET

se naroča pri upravi

»JUTRA« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54. in stane

vez. v barvotisku I., II. in III. polletnik Din 65. vez. v zlatotisku I., II. in III. polletnik Din 70. poštnina Din 14.— povzette Din 19.—

Onim, ki so zbirali letnik in ga nameravajo dati sami vezati, nudimo originalne platnice po sledečih cenah:

v barvotisku Din 20.—
v zlatotisku Din 25.—
poštnina Din 4.— povzette Din 7.—

Na razpolago so tudi kazala za I. polletje letnika 1928 po Din 1.— za izvod proti predplačilu.

Kdor želi imeti originalno vezavo, naj nam vpošlje komplet letnik ali pa I. polletje letnika 1928. Vrnili mu jih bomo vezane.

Vezava stane posebej v barvotisku Din 40.— v zlatotisku Din 45.— poštnina Din 14.— povzette Din 19.—

Naročajte torej to najlepšo in najkoristnejšo slovensko knjigo

Naznanjamo tužno vest, da je umrl naš ljubljenski stric, gospod

Alojzij Knez

po kratki bolezni v starosti 63 let.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil dne 7. t. m. ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu, kjer se bo truplo položilo v rodinski grobnici k večnemu počitku.

Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 6. novembra 1928.

Žalujoči ostali.